

Eidsberg SV
Bergheimveien 34
1850 Mysen

UTENRIKSDEPARTEMENTET
NOU2012-2@mfa.no

Mysen, 4.5.2012

HØRINGSUTTALELSE TIL NOU 2:2012

Eidsberg SV vil med dette gi sin høringsuttalelse om NOU 2:2012, Europautredningen.

Historisk utvikling av Norges forhold til EU

I en folkeavstemning sa flertallet i det norske folk nei til medlemskap i EF i 1972. Frihandelsavtalen mellom Norge og EF ble fremforhandlet i 1973 som et resultat av folkets avvisning av medlemskapet.

Etter at EØS-avtalen ble fremforhandlet i 1992, ble den godkjent av Stortinget i 1992. Den trådte i kraft 1. januar 1994. EØS-avtalen ble ikke lagt frem for den norske folk i en folkeavstemning. Dette ble gjort i Sveits, hvor et flertall av velgerne stemte nei til EØS-avtalen.

Det norske folk avviste på nytt medlemskap i folkeavstemningen i november 1994. Likevel skjer EU-tilpasningen i stort tempo.

EØS-avtalen er den mest omfattende avtalen Norge noen gang har inngått. Avtalen er en dynamisk avtale. Da avtalen ble godkjent bandt Norge seg til det regelverket som skulle sikre de fire frihetene, etableringsretten og konkurranselovgivningen. Samtidig bandt Norge seg til å godta all fremtidig lovgivning for det indre markedet, og også alle fremtidige tolkninger av traktater og lover fra EU-kommisjonen og EU-domstolen. Derfor er EØS-avtalen betydelig mer omfattende i dag enn da den trådte i kraft 1. januar 1994.

Da EØS-avtalen var fremforhandlet sa daværende statsminister Gro Harlem Brundtland at EØS-avtalen skilte seg lite fra frihandelsavtalen når det gjaldt markedsadgang. I en stortingsmelding sa regjeringen Bondevik at det var vanskelig å måle effektene av EØS-avtalen. Tidligere statsråd Halvard Bakke har sagt at uten EØS-avtalen vil vi få solgt varene våre på samme måte som i dag. Flertallet i Utvalget mener at EØS-avtalen er veldig positiv for Norge, men kan ikke vise til noe forskningsbasert materiale som understøtter den påstanden. Eidsberg SV mener derfor at EØS-avtalens påståtte positive betydning for Norge er sterk overdrevet. Europautredningen burde derfor også tatt for seg alternative tilknytningsformer til EU.

NÆRINGS- OG ARBEIDSLIV

Gjennom EØS-avtalen er Norge en del av det indre markedet. Dette baseres på de fire frihetene, fri flyt av varer, tjenester, kapital og arbeidskraft. Utvalget skriver i Europautredningen at "reglene forplikter Norge til å føre en markedsliberal næringspolitikk, som begrenser nasjonale restriksjoner." Videre skriver Utvalget at "statsstøttereglene setter klare rammer for det offentliges mulighet til å tilføre selskapene økonomiske midler ut fra andre hensyn enn de som en kommersiell aktør ville ha valgt." Eidsberg SV påpeker at dette fratrukket politisk folkevalgte muligheten til å styre utviklingen, blant annet ved at det er få muligheter til å bidra til å redde bedrifter innenfor papirindustrien og solcelleindustrien som nå er i krise. EØS-avtalen fører til at mye makt blir overført til kapitalkraftene.

Dette er et stort demokratisk problem. Det er også et stort samfunnsproblem, fordi det fører til økt arbeidsløshet.

I forbindelse med at Norge skulle implementere gassdirektivet, gikk Dagens Næringsliv ut med opplysninger om at Olje- og energidepartementet var forberedt på et årlig norsk tap på 9 milliarder kroner. Dersom tallene er riktige, så nærmer det norske tapet seg 100 milliarder kroner. Dette har Utvalget ikke sett på. Eidsberg SV finner det kritikkverdige. Disse pengene kunne ha finansiert mange mil med nytt dobbelt spor på jernbanen.

Lisboastrategien fra år 2000 skulle gjøre EU til verdens mest konkurransedyktige økonomi innen år 2010. For å øke konkurransen om tjenester fikk vi tjenstedirektivet, et direktiv som fikk flertall på Stortinget. SV stemte mot i avstemningen. LO-kongressen beklaget i ettertid at tjenstedirektivet ble implementert i Norge. For å utvikle et mer fleksibelt arbeidsliv skal vikarbransjen likestilles med det øvrige arbeidslivet. Hindringer for bruk av vikarer skal fjernes. En nær enstemmig fagbevegelse har anbefalt regjeringen å legge ned veto. SV deler fagbevegelsens bekymring for konsekvensene av dette direktivet.

I 2007 og 2008 ble Laval-dommen, Viking-Line dommen, Rüffert-dommen, og Luxemburg-dommen avsagt i EF-domstolen. Alle disse dommene gjør det vanskelig å kjempe mot sosial dumping. Dommene vil også påvirke det norske arbeidslivet, noe vi alt har sett gjennom at regjeringen etter press fra ESA har endret forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlig sektor. Og vi har gående en rettsak om allmenngjøring av tariffavtaler. Eidsberg SV påpeker at EØS-avtalen påvirker det norske arbeidslivet i negativ retning.

AVSLUTNING

Prosjektet "Alternativer til dagens EØS-avtale" har lagt frem en rapport med flere alternative tilknytningsformer til EU. Denne rapporten har fått meget god omtale, også fra utenriksministeren. Denne rapporten må regjeringen bruke som fundament i det videre arbeidet med en stortingsmelding. Europautredningen skulle ikke utrede alternativer til EØS. Likevel anbefaler flertallet i Utvalget en tettere tilknytning til EU enn vi har i dag. Dette reiser Eidsberg SV kritikk mot.

Det norske folk har to ganger sagt nei til EU medlemskap i folkeavstemning. Det har vært et meget stort flertall i meningsmålinger gjennom flere år mot et medlemskap i EU. Videre viser meningsmålinger at et flertall i befolkningen ønsker en handelsavtale fremfor EØS-avtalen dersom det er alternativene. Likevel drives EU-tilpasningen fremover.

Dersom EØS-avtalen skulle sies opp, så vil den gamle frihandelsavtalen tre inn som erstatning. Sammen med regelverket i WTO, vil det sikre at handelen mellom partene vil gå som i dag. Det vil dessuten være i både EUs og Norges interesse at forholdet mellom partene er godt. Uten EØS-avtalen vil vi kunne føre en politikk mer i samsvar med norske behov.

Eidsberg SV vil anbefale regjeringen å utrede alternativer til EØS, slik at Norge får en løsere tilknytning til EU enn det vi har i dag med EØS-avtalen.

Jan Arild Jakobsen
Lokallagsleder i Eidsberg SV